

Infoblad kwetsbare zwangeren: tips en ondersteuningsaanbod

Contactpersoon: Annemarie Wulffraat, programmamanager Stevige Start, jm.wulffraat@rotterdam.nl

In deze tijd van Corona:

- Zullen (potentieel kwetsbare) zwangeren eerder stress en angsten ervaren doordat dingen anders lopen dan verwacht en er minder steun uit het netwerk is.
- Is het moeilijker te signaleren dat een zwangere in kwetsbare omstandigheden leeft. Moeders van Rotterdam ziet het aantal aanmeldingen teruglopen, terwijl deze groep de ondersteuning juist nu hard nodig heeft.
- Kunnen spanningen in het gezin of de relatie ontstaan, die in sommige gevallen escaleren naar huiselijk geweld of kindermishandeling.

Dit infoblad biedt:

1. *Tips over beeldbellen*
2. *Vragen die je kunt benutten om signalen van kwetsbaarheid op te vangen*
3. *Aanbod dat je in Rotterdam kunt inzetten voor een zwangere die stress ervaart*
4. *Aanbod voor Rotterdamse gezinnen met jonge kinderen*

1. Beeldbellen:

Praktische tips voor je begint:

- Zorg voor een beveiligde verbinding. Lukt dat niet, vraag dan expliciet om toestemming van de zwangere om op deze manier te communiceren.
<https://www.zorgvanu.nl/oplossingen/beeldbellen-in-de-zorg>
- Stuur van tevoren een mailtje met zoveel mogelijk uitleg over het beeldbellen.
- Vermeld van tevoren hoe lang het gesprek ongeveer gaat duren.
- Kijk naar de camera tijdens het beeldbellen (als je naar het scherm kijkt, kijk je de patiënt niet aan).
- Bel je vanuit huis? Zorg dan dat de cliënt zo min mogelijk van je thuissituatie in beeld krijgt.
- Benoem het als het onwennig voelt.
- Geef ruimte voor vragen over deze manier van contact.
- Geef duidelijk aan waar je voor belt.
- Maak gebruik van open communicatie. Zaken zijn zoals ze zijn. Vooral omdat je via de telefoon minder snel in de gaten hebt wat er speelt, is open communicatie helpend.
- Wanneer mensen zorg willen mijden, is Corona voor hen een goede reden. Een aantal cliënten zal dan ook kort en zakelijk reageren om zo snel mogelijk van je af te zijn.

Laat je daarom niet te snel afschepen. Het kan zijn dat je de druk van de cliënt voelt om snel op te hangen of te haasten.

- Zorg dat je in je eigen tempo blijft en laat je niet haasten.
- Zorg dat je vraagt wat je van plan was te vragen.

Meer info over digitale zorg op afstand:

<https://www.nji.nl/nl/coronavirus/Professionals/Contact-bezoek-en-omgang/Digitale-zorg-op-afstand>

2. Vragen die je kunt stellen om kwetsbaarheid op te sporen

Besteed aan deze vragen voldoende aandacht en probeer tijdens het beeldgesprek zoveel mogelijk signalen op te vangen.

- Vraag of de zwangere thuis haar rust kan vinden. Heeft ze de mogelijkheid om zich terug te trekken? Heeft zij een eigen huis? Is zij klein behuisd?
- Is zij alleenstaand?
- Heeft zij nog meer kinderen? Moet zij die ook thuisonderwijs geven?
- Heeft zij en/of heeft haar partner een baan? Zijn zij daar nog wel zeker van in deze tijd?
- Hebben zij veel vragen op administratief vlak (kosten, belasting, toeslagen etc.)?
- Spreekt zij geen/slecht Nederlands?
- Heeft zij geen/beperkt sociaal netwerk?
- Heeft zij een oorlogstrauma?

Dit zijn allemaal omstandigheden die veel stress opleveren, bovenop de toch al spannende tijd rondom de zwangerschap en coronacrisis.

Mocht je voelen dat er meer aan de hand is:

- Vraag vrij snel in het gesprek of het mogelijk is om vrijuit te praten. Zeker met beeldbellen. Wanneer je het niet vertrouwt kan je vragen of de zwangere de camera even rond wil laten gaan door de kamer. Als dit niet mogelijk is en dat voor meer zaken geldt, is het belangrijk om door te vragen, omdat dit signalen zijn die wijzen op onveiligheid.
- Hoe is het om met je gezin, je partner en je kinderen, thuis te zijn?
- Hoe is het met de dagelijkse routine? Is er veel veranderd? Wat doet iedereen de hele dag?
- Hoe gaat het met de communicatie? Wordt er gecommuniceerd? Op welke manier gaat dat nu?
- Welke spanning(en) ervaar je op dit moment in je thuissituatie? Waar merk je dit aan?

Stel dat je in het gesprek opmerkt dat er sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling, loop dan ten alle tijden de stappen van de meldcode na.

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/meldcode>

3. Aanbod voor (potentieel) kwetsbare zwangeren

Wat kan Moeders van Rotterdam extra bieden tijdens de coronacrisis?

Moeders van Rotterdam biedt normaal gesproken een intensief hulpverlening- en coaching traject aan kwetsbare zwangeren gericht op stressverlaging, basis op orde brengen, stimuleren van ontwikkeling van het kind en hechting en het zelfredzaam worden van ouders. Gedurende de coronacrisis stelt Moeders van Rotterdam zich echter open voor alle zwangeren die te maken hebben met stress in de thuissituatie. Of het nu gaat om een praktische vraag, tips of een luisterend oor, de medewerkers van Moeders van Rotterdam (beeld)bellen de zwangere om te vragen hoe het met haar gaat, of ze geholpen kan worden en zullen dat vervolgens zoveel mogelijk op afstand doen. Vragen die betrekking hebben op dakloosheid, gebrek aan voeding, noodzakelijke babyspullen of veiligheid worden ook opgepakt met de nodige voorzorgsmaatregelen. Inmiddels zijn binnen Gemeente Rotterdam veel tips en adviezen verzameld die het leven van een kwetsbare Rotterdammer in deze moeilijke tijd toch iets makkelijker kunnen maken.

NB. Vragen over zwangerschap, bevalling en Corona worden door de geboortezorgprofessional zelf beantwoord, dat is niet de expertise van Moeders van Rotterdam.

Vraag aan een potentieel kwetsbare zwangere of zij het prettig zou vinden om gebeld te worden door een van de medewerkers van Moeders van Rotterdam. Of stuur de website www.moedersvanrotterdam.nl aan haar door.

De kwetsbare zwangere kan je aanmelden volgens de gebruikelijke weg:

Aanmeldpunt Moeders van Rotterdam

Telefoonnummer: 010 – 267 26 53

Email: moeders@rotterdam.nl

Website: www.moedersvanrotterdam.nl

4. Ondersteuning na de geboorte

Ontdek je tijdens de bevalling of kraamtijd dat het gezin in een kwetsbare situatie verkeert?

Betrek tijdig het CJG (of indien nodig het wijkteam) en zorg voor een warme overdracht.

Benut hiervoor de reguliere route. Zie ook het overzicht met contactpersonen: :

<http://www.dvprijnmond.nl/wp-content/uploads/2020/03/Contactpersonen-geboortezorg-Rotterdam-CJG-Rijnmond-2020.pdf>

Het CJG kan interventies inzetten. Daarnaast ziet het CJG de baby regelmatig tijdens de contactmomenten. Op de website van het CJG vind je de aangepaste dienstverlening:

<https://centrumvoorjeugdengezin.nl/aangepaste-dienstverlening-door-coronavirus/>

Indien er ook andere jonge kinderen in het gezin zijn, dan geldt de volgende werkwijze van het Regieteam van de Gemeente Rotterdam:

Het kind is thuis en heeft extra steun en begeleiding nodig, maar de school of de instelling kan daarin niet zelfstandig voorzien

Interventie voor de 0 tot 4-jarigen: Alle kinderen die thuis zijn en daar extra steun en begeleiding nodig hebben, worden geholpen door de kinderopvang zelf, daarin ondersteund door het CJG en, indien beschikbaar, door de voorschools maatschappelijk werker.

Wanneer de kinderopvang de begeleiding niet kan bieden of het kind geen gebruik maakte van de kinderopvang, kan het CJG gebeld worden voor consultatie en advies. Zij komen gezamenlijk, met eventueel steun van het voorschools schoolmaatschappelijk werk, tot een oplossing. Er is preventief aanbod dat, indien gewenst, individueel ingezet kan worden, zoals de (ortho-)pedagoog van het CJG.

Thuisituatie is onveilig, zonder dat het direct een zaak is voor de Meldcode Veilig Thuis; Er is noodopvang nodig, maar de school of instelling kan daarin niet zelf voorzien.

Interventie voor de 0 tot 4-jarigen: Voor alle kinderen die kwetsbaar zijn omdat zij thuis in een onveilige situatie verkeren en die daarom noodopvang nodig hebben, probeert eerst de kinderopvang in noodopvang te voorzien. Zij nodigen de betreffende ouder(s) uit om hun kind naar de reeds aanwezige noodopvang te brengen. Wanneer dat niet lukt, wordt contact opgenomen met het CJG. Dat contact loopt via de kinderopvanglocatie en de daaraan verbonden jeugdverpleegkundige van het CJG. Deze weet vanuit haar betrokkenheid bij de 0 tot 4-jarigen wat er al over het kind bekend is en betreft zo nodig andere partijen. Het voorschools maatschappelijk werk kan (in sommige gevallen samen met het CJG) het wijkteam inschakelen als daaruit aanbod nodig is. Het CJG kan ook doorverwijzen of toeleiden naar partners in het wijknetwerk.

Het doel van de interventie is om het kind weer in de kinderopvang te krijgen, om zo door geregeld fysiek contact een vinger aan de pols te kunnen houden.

Voor kinderen met een sociaal-medische of plus-opvang-indicatie geldt dat als zij in categorie 2 vallen (dus thuis in onveilige omstandigheden verkeren) zij mogen worden opgevangen in de nood-kinderopvang.

Meldpunt Kwetsbare Kinderen voor professionals

Bereikbaar via telefoon 14 010 en e-mail: meldpuntkwetsbarekinderenmo@rotterdam.nl.